

УДК 341

DOI: <https://doi.org/10.31732/2707-9155-2020-38-92-99>

Передумови становлення і розвитку міжрегіонального співробітництва між Україною та Канадою у історико-правовому контексті «особливого партнерства»

Ткач Д.І.

*Доктор політичних наук, професор, проректор з міжнародних зв'язків,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна,
тел.: (044)-455-56-90, e-mail: dmitriyt@krok.edu.ua
ORCID:0000-0002-1347-9562*

Гнілуша С.І.

*Аспірант, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна,
тел.: (098) 58-641-80, e-mail: gnilushasv@krok.edu.ua
ORCID:0000-0001-5979-5627*

Prerequisites for the formation and development of interregional cooperation between Ukraine and Canada in the historical and legal context “special partnership”

Tkach D.I.

*Doctor of science (political), professor, vice-rector for international relations,
«KROK» University, Kyiv, st. Tabirna, 30-32, 03113, Ukraine,
tel.: (044)-455-56-90, e-mail: dmitriyt@krok.edu.ua
ORCID:0000-0002-1347-9562*

Hnilusha S.I.

*Postgraduate student,
«KROK» University, Kyiv, st. Tabirna, 30-32, 03113, Ukraine,
tel.: (098) 58-641-80, e-mail: gnilushasv@krok.edu.ua
ORCID:0000-0001-5979-5627*

Анотація. У статті виконано дослідження щодо становлення та розвитку міжрегіонального співробітництва в контексті українсько-канадського «особливого партнерства». Визначено та проаналізовано договірно-правове забезпечення двосторонніх відносин, а саме пунктів щодо налагодження зв'язків між областями/містами України та провінціями Канади. Так, договірно-правову базу склали основні значущі документи: 1) «Спільна Декларація про особливе партнерство між Україною та Канадою» від 1994 та 2001 років; 2) Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом Канади стосовно канадської програми співробітництва; 3) Угода про дружбу і співробітництво між Україною і Канадою. Авторами розроблено типологізацію попередніх умов існування двосторонніх взаємин у напрямі міжрегіонального співробітництва, за якої передумови було поділено на два типи: етнічно-історичні та інституційно-правові, де другий тип, у свою чергу, був виявлений як на державному, так і на рівні урядів Канади та України. Крім того, визначено список найбільш важливих офіційних документів між регіонами та містами-побратими, що надало змогу оцінити ступінь задіяння окремих регіонів кожної з країн. Так, зі сторони України у співробітництві брали участь Чернівецька, Івано-Франківська, Львівська, Дніпропетровська області та окремі обласні міста, такі як Київ, Одеса й Ужгород. З іншої сторони – Канади – активно залучені декілька провінцій, а саме Саскачеван, Альберта, Манітоба та міста Торонто, Ванкувер і Гамільтон. Відповідно до пунктів п'яти договорів міжрегіональних взаємин виконано поглиблений аналіз та оцінка напрямів і галузей співробітництва, де окрему увагу приділено освіті та науці, а також обмінам між областями та провінціями в цих галузях. Однак, не менш важливими визначаються також і культурна та сільськогосподарська сфери, охорона здоров'я та економічне співробітництво. Проведене авторами дослідження відкриває можливість для подальшого виділення пріоритетних сфер поглиблення міжрегіональних відносин України та Канади з урахуванням уже чіткого та результативно налагодженого «особливого партнерства».

Ключові слова: «особливе партнерство», Україна-Канада, міжрегіональне співробітництво, українсько-канадські відносини.

Формула: 0, рис.: 0, табл.: 1, бібл.: 22.

Annotation. In the article, the research on the formation and development of interregional cooperation in the context of Ukrainian-Canadian “special partnership” is carried out. The contractual and legal support of bilateral relations, namely the points of establishing links between the regions/cities of Ukraine and the provinces of Canada were defined and analyzed. Thus, the contractual and legal framework comprised the main significant documents: 1) “Joint Declaration on Special Partnership between Ukraine and Canada” of 1994 and 2001 years; 2) “Memorandum of understanding between the Government of Ukraine and the Government of Canada on the Canadian cooperation program”; 3) “Agreement on friendship and cooperation between Ukraine and Canada”. The authors have developed a typology of preconditions for the existence of bilateral relations in the direction of interregional cooperation, where the preconditions were divided into two types: ethnohistoric and institutional-legal, where the second type was found at both the state and regional level of Canada and Ukraine. Besides, a list of the most important official documents between the regions and sister cities was identified, which made it possible to assess the degree of involvement of the individual regions of each country. For example, on the part of Ukraine, Chernivtsi, Ivano-Frankivsk, Lviv, and Dnipropetrovsk regions and individual regional cities, such as Kyiv, Odesa, and Uzhgorod, participated in the cooperation. On the other hand, – Canada – several provinces are actively involved namely Saskatchewan, Alberta, Manitoba, and the cities of Toronto, Vancouver, and Hamilton. Following paragraphs five of the treaties of inter-regional relations, in-depth analysis, and evaluation of areas and areas of cooperation, where special atten-

tion is paid to education and science, as well as exchanges between the regions and provinces in these areas. However, the cultural and agricultural fields, health care, and economic cooperation are also identified as equally important. The authors' research provides an opportunity to further identify priority areas for deepening interregional relations between Ukraine and Canada, taking into account the already clearly and effectively established "special partnership".

Keywords: «Special Partnership», Ukraine-Canada, inter-regional cooperation, Ukrainian-Canadian relations.

Formulas: 0; *fig.:* 0; *tabl.:* 1, *bibl.:* 22.

Постановка проблеми

Становлення українсько-канадського співробітництва було започатковане ще до офіційного проголошення незалежності України. Дане явище зумовлене наявністю української діаспори на території Канади. Як підсумок, національні інтереси двох країн мали спільні риси, що стало головним чинником до закріплення дружніх стосунків на найвищому рівні. Двостороннє «особливе партнерство» ґрунтується на поглибленні співпраці у провідних сферах: економічна, політична, гуманітарна, культурна та безпекова. Цей принцип закладено в спільних Деклараціях від 1994 та 2001 років [1, 2].

Ураховуючи пріоритетні вектори зовнішньої політики України [3], а саме тісну співпрацю з країнами Великої Сімки та євроатлантичну інтеграцію, статус «особливого партнерства» між двома країнами став одним із вирішальних факторів підтримки територіальної цілісності та суверенітету України на міжнародній арені протягом останніх років.

Тому виникає необхідність всебічного дослідження передумов становлення двостороннього «особливого партнерства», зокрема з погляду процесу формування договірно-правової бази.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження «особливого партнерства» між Україною та Канадою просліджується у наукових доробках таких вітчизняних учених, як О. М. Яценко [4],

Н. Конон [5], Б. Е. Головаш [6], І. Є. Журба [7], О. Козачук [8], Н. П. Середюк [9] та інших. Значну кількість праць було присвячено українській діаспорі в Канаді, серед них статті Т. Шадріної [10], М. Штельмаха [11] та О. Дзири [12].

Вагомим внеском у всебічних розглядах дружніх взаємин з часів незалежності України та до 2014 року стала праця Богдана С. Кордана – «Strategic Friends: Canada-Ukraine Relations from Independence to the Euromaidan» [13]. Автор зіставляє глобальні історичні події з розвиваючою зовнішньою політикою Канади з урахуванням її національних інтересів, внутрішніх факторів. Таким чином, в основу дослідження було покладено історико-порівняльну характеристику різних канадських урядів та їх прагнення адаптування зовнішньої політики до захисту демократії й територіальної цілісності України.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

Отже, значну увагу вітчизняними науковцями було приділено дослідженню відносин країн у різноманітних сферах. Однак, у спільних документах важливим елементом «особливого партнерства» також виступає і міжрегіональне співробітництво. Таким чином, передумови та основи становлення співробітництва на регіональному рівні потребують детального аналізу.

Формулювання цілей статті

Метою статті є вивчення передумов становлення міжрегіонального співро-

бітництва між Україною та Канадою у контексті «особливого партнерства».

Виклад основного матеріалу дослідження

Міжрегіональне співробітництво як окремих елемент «особливого партнерства» посилює двосторонні відносини у різних сферах, насамперед в економічній та культурній, на рівні областей та провінцій. Суттєвою передумовою становлення такого типу відносин є наявність 1,2-мільйонної української діаспори, що має канадське громадянство. Така особливість сприяє поглибленню дружніх стосунків України з Канадою. Однак, з погляду правових засад, слід виокремити та проаналізувати головні нормативні акти, які можна охарактеризувати як першоджерела налагодження співпраці на регіональному рівні.

Приміром, у «Спільній Декларації про особливе партнерство між Україною та Канадою» від 1994 року [1] приділяється увага налагодженню співробітництва між окремими областями та провінціями двох держав. Відповідно до вищезгаданого документа варто виокремити 18 та 19 пункти. Розглядаючи відносини у різних галузях, у пункті 19 зазначається заохочування співпраці регіонів у важливих напрямках, а саме економічному, науковому, гуманітарному та культурному.

У 18 пункті держави, опираючись на думку, що справжні двосторонні відносини не можуть існувати без свободи народів, затверджують сприяння та розвиток прямих контактів безпосередньо між громадянами України та Канади. Таким чином, даний пункт можна трактувати як одну із засад зародження взаємин на регіональному рівні.

Зокрема, у Меморандумі про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом Канади стосовно канадської програми співробітництва в Статті I, пункті 4 за-

значається, що Канадська програма співробітництва може бути здійснена також і по регіональному каналу [14].

Наступним документом розглянемо «Спільну Декларацію про особливе партнерство між Україною та Канадою» від 2001 року [2]. Так, у пункті (г) наголошується на сприянні міжрегіонального співробітництва шляхом підписання договорів/угод між окремими регіонами України й провінціями Канади.

У той же час, варто звернутися до Угоди про дружбу і співробітництво між Україною і Канадою [15]. Так, у Статтях 9 та 15 проголошуються вирішення питань навколишнього середовища та заохочування співробітництва на регіональному та муніципальному рівнях відповідно.

Отже, серед передумов становлення і розвитку міжрегіонального співробітництва слід виділити та типологізувати такі:

1) етнічно-історичні:

а. наявність найбільшої кількості української діаспори на теренах Канади;
б. наявність пам'яток українського народу, що офіційно вважається культурною спадщиною Канади;

2) інституційно-правові:

а. на державному рівні:

- i. ратифікація Декларацій від 1994 та 2001 років, що закріплюють умови «особливого партнерства» українсько-канадського партнерства;
- ii. ратифікація Угоди про дружбу і співробітництво між Україною і Канадою від 1995 року;
- iii. ратифікація Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою від 2017 року [16];

б. на рівні урядів:

- i. підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом Канади стосовно канадської програми співробітництва.

У той же час сформована договірно-

правова база міжрегіонального співробітництва включає офіційні угоди, що встановлюють партнерство між [17]:

1) народом України та провінцією Саскачеван [18];

2) Чернівецькою областю та провінцією Саскачеван [19];

3) Івано-Франківською областю та провінцією Альберта, включаючи окрему Угоду про побратимство між містами Косів та Дофін (провінція Манітоба) [20];

4) Львівською областю та провінцією Альберта, включаючи окремих Меморандум між містами Стрий та Вегривіль [21];

5) Дніпропетровською областю та провінцією Манітоба [22].

Однак, окрім офіційних документів, слід згадати про дружні стосунки інших міст, а саме: Київ і Торонто, Одеса і Ванкувер, Ужгород і Гамільтон.

Відповідно до списку офіційних документів та їх найсвіжіших редакцій, проаналізуємо напрями та галузі співробітництва, що налагоджуються між регіонами. Для цього візьмемо номер порядку в переліку вищезгаданих актів та зіставимо з напрямом співпраці. Результати занесемо до таблиці 1, де знак «+» відповідає за присутність вказаного напрямку.

Умовні скорочення до табл.1:

Енерг. – енергетична сфера

Екон. – економічна та торговельна сфери

С./г. – сільське господарство

О./зд. – охорона здоров'я, спорт

Осв./Н. – освіта та наука, обміни в даних сферах

Навк./сер. – навколишнє середовище, включаючи зелений туризм

РПД – розвиток підприємницької діяльності, включаючи створення підприємств та інвестиційно-фінансову галузь

РД – розвиток демократії, урядування

Аналізуючи результати зведеної таблиці, можна зробити висновок, що найбільш розповсюдженою сферою регіональної взаємодії є освіта та наука, а також обміни між областями і провінціями в цих галузях. На другому місці розташувалася культура та сільське господарство, а на третьому – економіка й охорона здоров'я.

Таким чином, міжрегіональне співробітництво у контексті «особливого партнерства» ґрунтується насамперед на співпраці в освітянській та культурній сферах. Досягнення останніх років засвідчують обопільне бажання й готовність наших держав розвивати активний, чесний та взаємовигідний діалог, свідченням чому є низка нових ініціатив та проєктів, які розраховані як на коротку, так і середньо-термінову перспективу відносин між областями та провінціями двох країн.

Висновки

Отже, підбиваючи підсумок, слід зазначити, що проведений аналіз засад становлення та формування міжрегіо-

Таблиця 1

Напрями міжрегіонального співробітництва за офіційними документами

№	Енерг.	Екон.	С./г.	О./зд.	Осв./Н.	Культура	Навк./сер.	РПД	РД
1	+		+	+	+	+		+	+
2					+				
3		+	+	+	+	+			
4		+	+	+	+	+			+
5		+	+		+	+	+	+	

нального співробітництва між Україною і Канадою дозволив провести типологію та подальше виділення основних напрямів, у яких проходить поглиблення двосторонньої взаємодії. Авторами були поділені передумови на етнічно-історичні та інституційно-правові. Останні включали законодавчі акти на державному й урядовому рівнях.

Головним чинником формування взаємин не тільки на регіональному рівні, а й загалом двосторонніх відносин зі статусом «особливого партнерства» є тісний зв'язок із сотнями тисяч ниточок родинних клубочків кількох поколінь. Саме тому Україна та Канада будуть завжди мати дружні взаємини не тільки на дипломатичному рівні, а й співпрацювати у різних сферах життя їх громадян.

Література

1. Спільна Декларація про особливе партнерство між Україною та Канадою: від 31 березня 1994 року № 124_002. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_002 (дата звернення 03.01.2020).
2. Спільна Декларація про подальший розвиток відносин особливого партнерства між Україною і Канадою: від 5 грудня 2001 року. URL: <http://www.infoukes.com/ukremb/jointdeclar-u.shtml> (дата звернення 03.01.2020).
3. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 1 липня 2010 року № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (дата звернення 03.01.2020).
4. Яценко О. М., Білецька І. І. Реалізація цілей торговельно-економічного співробітництва України та Канади у континентально-інтеграційному контексті. *Зовнішня політика та дипломатія: традиції, тренди, досвід*. 2016. Вип. 22. Ч. 3. С. 95–102.
5. Konon N. E., Skrebnyeva A. V. Українсько-канадські відносини: сучасний стан та перспективи розвитку. *Грані*. 2016. Т. 19. №. 2 (130).
6. Головаш Б. Е. Сучасний стан та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України та Канади. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 49–54.
7. Журба І. Є. Зона вільної торгівлі між Україною та Канадою як трансформаційна форма ефективності взаємовідносин. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2017. № 5. С. 7–10.
8. Kozachuk O. Ukraine in Canadian Foreign Policy After 2014. *TransCanadiana: Conflicts, Confrontations, Combats. Canada in the Face of Wars*. 2017. №. 9. С. 305–320.
9. Середюк Н. П. Стратегічне партнерство Канади у реформуванні політичних інститутів України. *Політикус*. 2017. Вип. 1. С. 206–210.
10. Шадріна Т. Українська діаспора в Канаді: мова «чужої» країни. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2016. Вип. 2(36). С. 309–314.
11. Штельмах М. Роль української діаспори Канади в політичних процесах України. *Актуальні проблеми політології*: Матеріали наукової конференції. Вінниця, 2017. С. 172–177.
12. Дзира О. Участь українців у політичному житті Канади (1918-1939 рр.). *Українська діаспора: проблеми дослідження*: тези доповідей VIII Міжнар. наук. конф., 27–28 вересн. 2016 р. Острого, 2016. С. 61–63.
13. Strategic Friends: Canada-Ukraine Relations from Independence to the Euromaidan / Kordan, Bohdan S. and other author. Canada: McGill-Queen's University Press, 2019. McGill-Queen's Studies in Ethnic History Series (Book 2), 3rd ed. P. 176.
14. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом Канади стосовно канадської програми співробітництва: від 24 жовтня 1994 року № 124_033. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/124_033 (дата звернення 03.01.2020).
15. Угода про дружбу і співробітництво між Україною і Канадою: від 24 жовтня 1994 року № 124_001. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_001 (дата звернення 03.01.2020).
16. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою: від 9 березня 2018 року № 124_052-16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16#n2 (дата звернення 03.01.2020).

17. Міжрегіональне співробітництво між Україною та Канадою. *Посольство України в Канаді*: веб-сайт. URL: <https://canada.mfa.gov.ua/posolstvo/97-mizhregionalyne-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-kanadoju> (дата звернення 03.01.2020).

18. Меморандум про співробітництво між Україною та провінцією Саскачеван (Канада): від 2 жовтня 1995 року № 124_042. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_042 (дата звернення 03.01.2020).

19. Прес-служба ОДА. Михайло Папієв зустрівся із канадською делегацією на чолі з надзвичайним і повноважним послом Канади в Україні Троєм Лулашником. *Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування*. 2013. № 2. С. 6. URL: <http://cppk.cv.ua/i/2031746.pdf> (дата звернення 03.01.2020).

20. Прикарпаття поглиблюватиме співпрацю з провінцією Альберта (Канада). *Івано-Франківська обласна державна адміністрація*: веб-сайт. URL: <http://www.if.gov.ua/news/prikarpattya-pogliblyuvatime-spivpracuju-z-provinciyeu-alberta-kanada> (дата звернення 03.01.2020).

21. Область співпрацюватиме з канадською провінцією Альберта. *ZBRUC*: веб-сайт. URL: <https://zbruc.eu/node/72379> (дата звернення 03.01.2020).

22. Меморандум про взаєморозуміння між Дніпропетровською обласною державною адміністрацією, Україною та провінцією Манітоба, Канада: меморандум / Government of Manitoba. URL: https://www.gov.mb.ca/asset_library/en/documents/fedprovrelations/europe/mou_ukraine_may2008_ukraine.pdf (дата звернення 03.01.2020).

Reference

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1994), “Joint Declaration on special partnership between Ukraine and Canada”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_002 (Accessed 3 January 2020).
2. Embassy of Ukraine in Canada (2001), “Joint Declaration On Continuing Development of the Special Partnership between Canada and Ukraine”, available at: <http://www.infoukes.com/ukremb/jointdeclar-u.shtml> (Accessed 3 January 2020).
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “On the Principles of Domestic and Foreign Policy”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (Accessed 3 January 2020).
4. Yatsenko, O. M. and Biletska, I. I. (2016), “Achieving the goals of trade and economic cooperation of Ukraine and Canada in the continental-integration context”, *Foreign Policy and Diplomacy: traditions, trends, experience*, vol. 22 (3), pp. 95–102.
5. Konon, N. E. and Skrebnyeva, A. V. (2016), “Ukrainian-Canadian relations: present situation and prospects”, *Almanac “Grani”. Political Science*, tom 19, vol. 2 (130), pp. 27–32.
6. Golovash, B.E. (2017), “Updated condition and prospects of the development of foreign economic relations between Ukraine and Canada”, *Economy and Society*, vol. 9, pp. 49–54, available at: http://economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/7.pdf (Accessed 3 January 2020).
7. Shurba, I. (2017), “The Free Trade Area between Ukraine and Canada as a transformational form of the effectiveness of the relationship”, *Herald of Khmelnytskyi national university. Economic sciences*, vol. 5, pp. 7–10.
8. Kozachuk, O. (2017), “Ukraine in Canadian Foreign Policy after 2014”, *TransCanadiana: Conflicts, Confrontations, Combats. Canada in the Face of Wars*, vol. 9, pp. 305–320.
9. Serediuk, N. P. (2017), “Canada’s strategic partnership in reforming Ukraine’s political institutions”, *Scientific journal “Politicus”*, vol. 1, pp. 206–210.
10. Shadrina, T. (2016), “The Ukrainian Diaspora in Canada: language of the ‘foreign’ country”, *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series Philology*, vol. 2(36), pp. 309–314.
11. Shtelmakh, M. (2017), “The role of the Ukrainian diaspora of Canada in the political processes of Ukraine”, *Aktual’ni problemy politolohii: Materialy naukovoї konferentsii* [Actual problems of political science: Materials of the scientific conference], Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, pp. 172–177.
12. Dzyra, O. (2016), “Participation of the Ukrainians in Political Life of Canada (1918-1939)”, *Ukrains’ka diaspora: problemy doslidzhennia* [The Ukrainian Diaspora: Research Problems], VIII

Mizhnarodna naukova konferentsiia [VIII International Scientific Conference], Ostrog, Ukraine, 27–28 September 2016, pp. 61–63.

13. Kordan, Bohdan S. (2019), *Strategic Friends: Canada-Ukraine Relations from Independence to the Euromaidan*, McGill-Queen's Studies in Ethnic History Series (Book 2), 3rd ed, McGill-Queen's University Press, Quebec, Canada, P. 176.

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (1994), "Memorandum of understanding between the Government of Ukraine and the Government of Canada on the Canadian cooperation program", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/124_033 (Accessed 3 January 2020).

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (1994), "Agreement on friendship and cooperation between Ukraine and Canada", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_001 (Accessed 3 January 2020).

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), "Free Trade Agreement between Ukraine and Canada", available at: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16 (Accessed 3 January 2020).

17. Embassy of Ukraine to Canada (2012), "Inter-regional cooperation of Ukraine and Canada", available at: <https://canada.mfa.gov.ua/posolstvo/97-mizhregionalyne-spivrobotnictvo-mizh-krajinoju-ta-kanadoju> (Accessed 3 January 2020).

18. The Verkhovna Rada of Ukraine (1995), "Memorandum on cooperation between Ukraine and Saskatchewan (Canada)", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_042 (Accessed 3 January 2020).

19. The press service of Chernivtsi Regional State Administration (2013), "Mikhail Papiev met with the Canadian delegation at headed by the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Canada Ukraine by Troy Lulashnik", *Bukovyns'kyj visnyk derzhavnoi sluzhby ta mistsevoho samovriaduvannia*, vol. 2, P. 6, available at: <http://cppk.cv.ua/i/2031746.pdf> (Accessed 3 January 2020).

20. Ivano-Frankivsk Regional State Administration (2017), "Prykarpattia pohlybliuvatyme spivpratsiu z provintsiieiu Al'berta (Kanada)", available at: <http://www.if.gov.ua/news/prikarpattya-pogliblyuvatime-spivpracyu-z-provinciyeyu-alberta-kanada> (Accessed 3 January 2020).

21. ZBRUC (2017), "The area will cooperate with the Canadian province of Alberta", available at: <https://zbruc.eu/node/72379> (Accessed 3 January 2020).

22. Government of Manitoba (1995), "Memorandum of understanding between Dnipropetrovsk Regional State Administration, Ukraine and Manitoba Province, Canada", available at: https://www.gov.mb.ca/asset_library/en/documents/fedprovrelations/europe/mou_ukraine_may2008_ukraine.pdf (Accessed 3 January 2020).

Стаття надійшла до друку 13.01.2020 року